

FOCH Y FUM

SETMANARI BILINGÜE INIMICH DE SES PENES Y AMICH D'ES BON HUMÓ

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Províncies un mes	0'25 Ptas.
Estranjer un any	6'00 "
Número corrent	5 cénts.
No retornam els originals.	

Directo, Administrado y Propietari
ES MASCLE RÓS

Direcció y Redacció: Arabí 6—pral.
Buzón: Kiosco de Gabriel Lirola.—Borne
Ses suscripcions se paguen per adelantat.

JOCHS FLORALS D'ES "FOCH Y FUM"

PRIMÉ PREMI

(Un ramell d'honor y suscripto honorari des
FOCH Y FUM tota la vida)

A devant es retrato de sa sogra

Avuy ta tenchá devant
estampota malahida
y pens á n'aquest instant
lo molt que vas amargant
sa meva penosa vida.
!Molt la m'heurás amargada
per essé tant mala estella!
¡Ja tens sa vista entelada
per sa caña què ha royada
dins sa teva gargamella!
Cuant ta mir sa teva cara
re-plena de picardía....,
me sap greu es no essé frare
perque te jur que desde are
sa capulla et posaría....
(D'aquest modo no veuria
una figura tan rara.)
Tu saps motl be que t'henreyes
cuant jo et deya tens dos culs....
de platillos per oreyes
y llevó tens unes seyes
que pereixen dos nigüls....
(Molt mes uegres que baüls
y que pican mes que beyes.)
Sempre du calses bragué
aquest cuerpo tant serrano.
Cuant arregussada vé,
me pareix un Cavallé
de s'época d'en Cr.... ano.
No hem pegas perque no pots.
Mes.... estampota aquest dia,
t'hem duràs devés deu cops
que és es número d'atlots
que hem dóna sa teua fia,

MARIANO PALITROQUES (1).

A UNA SOGRA

(SONET)

¡¡D'el bosch fiera acorralada
dins la casa d'el amor,
que fas sentí gran tristor
cuant escampes t'a mirada!!!
La pareya enamorada
cuant sa parla amb la dolsor.....
¡Los mires tu, y la frador
los deixa la sanch jelada!
¡A voltes fent sa beata
baixes el cap, cuamt un bés....
de sos llavis.... Tu dimoni
amb ta mirada que mata
li dius de que ja está pres
dins l'engaño d'el matrimoni!

BARTOMEU OLIVE

(1) Aquesta composició passe de cinqu retxes però es Ju-
rat no la volgué assenyal (acursá) perque no el tractasse
de botxi y per majoria de vots entrá amb concurs.

SEGON PREMI

(Medalla de plate y un manadet de teya)

Es defectes de ses Catalineres

¿Defectes? No hen tenen cap,
es dí, cap ni un á pendre
pués los na sobre per vendre
y á n'axó tothom heu sap.
Les agrada festetjá
á les foscas sense llum,
afectades de llugum
molt bones per criticá,
á «Son Paupa» és es seu fort
es vespres que no fa lluna
y hasta á n'es «Born de la pruna»
d'es novios prenen conhort.
Son elles molt xarradores,
calentes ham so ballá,
bones per tiojetjá
y bastant criticadores.
Son d'un jenit bastant brau
y en tení festetjado
sa creuen governar lo
com si fos d'elles esclau
y totes plegades son
devotes de s'agordent,
bicho molt impertinent
ben afectat d'es sifón.

UPITE NEGRO

A SES ARRABALERES

Molt retretxeres—Catalineres,
uvuy me toca—criticarvós
pues de ninetes—ja feis cosetes
que mos fan neixa—molts mals colós.
Sou envejoses—sou orgulloses,
vestiu de modo—etsajerat,
marmuladores—criticadores
Son molts es pollos—que ja heu pelat.
Ses vostres mares—fan coses rares
per di: «¡Es MEU JENRE!»—amb tó amorós,
totst es que en prenen—molt prest comprehen
que els torna es jenit—lo mes ferós.
Catalineres—sou molt faneres
cuant sols sa tracta—d'enlestirvós.
Calses clarines,—telas molt fines,
teniu per norma—fabricá amós.
Aquests defectes—v mals conceptes
sols son subsistencies—que no fan mal.
Mes s'hen mereixen—pués s'enlesteixen
per fermós nòros—de s'Arraval.

JOSE FINA

TERCÉ PREMI

(Medalla de coure y una brassa de carbó de pi)

SENSE TITOL

Es qui está gat veu lluernes
ó rollos sense forat,
Voldria está enrevoltat
de la grata majestat
d'el Sen GUIEM MATASETSES.
En MACEO amb sis llenernes
penjades demunt es cap.
En VERDODAGA acotat
que fes com que aplagá mér.... Ieres,
y en PETECOL amb ses jerres
que hey dugués rom escarxat.

SENSE FIRMA

Preguntes y respuestas

—¿Qui es es ser dins Ciutat
que beu amb mes demasia
y que sempre empinarta
sense trobarsé cansat,
que sol aná carregat
per fons á n'es seu radol,
d'un liquid que ell sols no hen vol
ni per beure, (cosa rara!)
ni per rentarsé sa cará?
¿Qui es ell?—En PETECOL.

—¿Qui es s'homonet petit
que es vespres serca papés,
que va ajuda á n'es jerrés
per lo que el s'ha protejt,
que te llenguatje escohit
tot jo mes lluñy d'essé net
y tant d'estiu com amb fret
matantné setse d'ofici
dona á Palma un bon servici?
¿Qui es ell?—En GUIMET.

—¿Qui es s'espabilat
de camàlichs veterano
que trajina un cantarano
per sis copes d'anisat,
P'os peixetés nomanat
que li diyen que está amb vaga
amb tots es barbés de pága
y que sempre du sa tasca
d'estarse rasca que rasca?
¿Qui es ell?—En VERDOLAGA

CUANITO BIDAL

JOCHS FLORALS

CUART PREMI

(Medalla de llaune y un pebre de cirereta)

Una bona idea

Un vespre cuant tothom dormia á un poble que li diuen es nom que te, sortien d'una finestre de sa presó es crits de:

—¡¡¡Foooooch!!! ¡¡¡Foooooch!!! ¡¡¡Foooooch!!!

Es sereno que estave endormissat, se despertá y tot correns parti al *lugar del suceso* hont hey trobá un presiari, que seguia sense aturarsé de crida:—¡¡¡Foooooch!!! Per lo cual es sereno intranquil li pregunta:

—Ahont és es foch

—No hen vetj p'enloch. (Contesta es presó:)

—¿Idó perque crides foch?

—Perqne no hen vetj ni tench mistos y he d'encendre es xigarro. Feis el favó d'un misté sino vos sap greu.

ES MARQUES D'ES POY BLAU

Xifladura

—Ay Margalida! Estich tant enamorat, que p'es men gust..... me penjaria.....

—No digas axó.

—Me penjaria.....

—No sies doyut.

—Me penjaria.....

—¿Que has tornat loco?

—Deixem acabá. Me penjaria a una de ses teues trobigeres, maldement sobre que hagués de morí asficiat.

UN AVORRIT

Juegos Florales de....

(CUENTO)

—....Diling.... diling....

—....Ya va.—Responde don Julio apresurándose á abrir la puerta.

En el dintel aparece un campesino de esos acomodados, que por las relaciones de sus negocios tienen *uno* de confianza en la capital y el de éste era el citado don Julio.

—Buenos días, don Julio—saluda el *payés* con cara de Pascua.

—¡Ola! ¿Cómo va?....

—Pues, que venía hoy por un asunto que usted no adivinaría.

—¿El almendrón, quizás?

—No, don Julio. Hoy no se trata de negocios. Venía para asistir, si es posible, al acto de los Juegos Florales que, según tengo entendido, deben celebrarse esta tarde.

—Nada más fácil.

—¿Cómo? ¡Fácil para un desconocido como yo, adquirir una invitación! Si tengo presente que en otros años no pude lograr una, ni usando de influencias!

—Este año es otra cosa. Este año son *Juegos*, pero no *florales* precisamente. Han jugado al escondite, pero tan á las claras que se vió la *jugada*.

—No lo entiendo—balbuceó confundido el campesino.—Yo creía que esos concursos eran desinteresados; que se ignoraba, hasta después del fallo, los nombres de los autores premiados.

Don Julio rompió en franca carcajada al oír la muestra de candidez del pobre hombre.

—Pues no lo entiendo—repitió confuso el del campo.

—Pues escuche lo que son esos *juegos* en hogao: Es un concurso *abierto* en el que toman parte solamente los elegidos ó intrusos, que deben ser agraciados con distinciones.

—¿Nadie más?...

FOCH Y FUM

= QUINT PREMI =

(Unes esperdentes colé d'oliva)

Una nocha sensa sol

(POHESIA)

Era una nocha de dia
que á la llus de una espuma pagada,
estava contemplandu s'aurora
cuant surtia sa media luna

¡Oh! que esmosu era es sol
al ver surti ses estrelles,
y senti s'oló del clarel
al pasar per sa montaña.

Se oia es rusinyol
pregonandu la luz del dia,
á las cuatro de cap respre
á demunt de una figuera.

Y se veyen ses al-lotes
haciendu calseto p'es nins,
cuant an es camp van á fe feina
á sas cinc de sa mañana.

Y arribant á ses ocho des mati
s'apaga tot duna sa lluna,
y se posu et sel tan claru
que ns amolla una predegada.
Y de tans truenus y llams que hacia
me encendieren s'es peuma
que tenia apagada.

TRIQUI-TRAQUE

Damus deus qui tolis-te pecata mundi
debo empezar asi mi eántico
para que nadie me confundi
por un rimador romántico.

Porque fuera tan ascética
esta duda que frenético
en vez de ser poética
fuera ilusión emética.

Mas quien me podrá hacer la crítica
y decir que soy el único
que escribe cosa raquitica
y de pensamiento impudico.

Cuando de saber tan ávidos
buscanmē los teólogos
al escucharme impávidos
tantos sabios fisiólogos.

Que á nadie pongo en comúculo
de mi manía estrambótica
que escribo sin escrupulo
de mi conciencia exótica.

Que say un gran monomíaco
con mi escribir monástico
y que me vuelvo hipocondriaco
con mi pulsear fantástico.

Mas demostraré que lirico
de la mujer soy fotógrafo
y del hombre gran satírico
de mi mismo bibliógrafo.

Mas ahora que caigo en la cuenta
no puedo pasar de las treinta.

JUAN VIVES

—Ni un ripio. Todo son señores que el Jurado aprecia, porque los del Jurado son elegidos por los poetas dichos. ¡Cómo no apreciarlos y distinguirlos.

—¿Y el señor que se digna presidir, consiente en ser elegido por los que él ha de juzgar?...

—En esta jornada, para no caer en tan espantoso ridículo, ha declinado tal honor, al menos no viene, según dicen.

—Después de eso no faltarán brillantez que ensalce tan grande acontecimiento....

—No faltarán, eso no. Pero tomoco habrá la que se requiere para distinguir con dignidad las muestras del ingenio gayo.

—Nada, que tengo interés en asistir—replicó el *payés* impaciente.

—Pues allí iremos—afirmó don Julio.

**

De los primeros en ocupar localidad fueron don Julio y su acompañante. A poco fué afluviendo la concurrencia distinguida invitada, reiteradamente, al acto.

Luego empezó el acto y aquí empiezan la serie de preguntas con que el *payés* importunaba á don Julio.

—¿Quienes son aquellos?...—decía señalando á unos señores de frac y chistera reluciente.

—Eso son dei Ayuntamiento.

—¿Tan pocos?

—Para actos de cultura no se molestan estos señores. En días de función acuden más y en corridas de toros llenan su palco.

—¿Qué frescor!

—Es el colmo!

—No, si digo que frescor viene del pasillo—replicó *l'amo*.

Don Julio se volvió y su visia tropezó con un concejal vestido de americano.

—No es extraño—dijo, y continuaron su charla.

—De la Diputación ¿no vienen?

—Estos se jubilan temporalmente—indicó don Julio.

—¿Quienes son aquellos señores del otro lado?

—Son los que forman el jurado, pero que en esta ocasión no han jurado actuar cual se debe.

—¿Y aquel señor de triste figura que se oculta tras la mesita?

—Es el secretario del jurado.... quien arregla las cosas á gusto de todos para no disgustar á nadie. Tabien es poeta que *aspíra*.

—Aquella señorita tan bien ataviada será....

—La Reina de la fiesta.

—¿Una Reina y tan sola?

—Aqui no se ha puesto en boga la corte de amor. Jamás sea para ser diferentes de las otras partes. Como los *juegos* tambien lo son.

—¿Porque esperan ahora para abrir los sores....

—Eso se hace porque se debe ignorar hasta después del veredicto el nombre de los afortunados autores.

Aqui respecto á ello, obran con analogía al plato, que llevando una carta secreta dijo al llegar al destinatario: Esto de parte de padre aver si puede cobrar los cinco duros que le debe. de lo cual holgaba la carta.

—¿Esto señor que nombran ¿Quién es?

—El que soliciró la *Euglastina*.

—¿Y se la cedieron?

—¡Lban á negársela acaso á todo un maestro. Se dice que este las colecciona.

—¿Y esa carta que leen?

—De un señor que debia venir pero halló excusa para no hacerlo.

—¿Porque no está lleno el teatro?

—Sencillamente. Porque en otros actos similares no se daban las invitaciones á granel por eso había mas concurrencia.

El incauto *payés* se repetía:

Combinaciones en los premios.—Comisiones reducidas y con falta de otras—El presidente no asiste.—poca concurrencia.—y... y...

—Y... se trata, dicen, de ensalzar *Nostra Parall*

LUCIO-PALMA

D'INCA

Després de 27 dies.... què vos assembla mentida? idó no señor, després de 27 dies de trobarmós á las foscas, sense que es nostre magnanim Ajuntament hague tengut sa delíada y honorabilitat de reunir-se siquiera en so fi de resoldre asuntos, pandents avuy 4 d' Octubre, noltros inqueros amantes y desitjosos de una Administració justisiera, podem assisti com á aspectadós á sa sesió debidamente convocada per el señor Alcalde.

Asisteixen es consejals: Don Pedro Ferrer.—Don Juan Martorell.—Don Guillermo Tortella.—Don Pablo Morey.—Don Juan Gelabert.—Don Miquel Amengual.—Don Juan Fiol.—Don Ramón Reus y numerós publichs.

Escusad esdívós que presidia el señor Batle.

Se donà lectura á s'acta anterió sa que prosadent del dia 7 des finit mes de Septembre y despues de una edisió proposada pe'l señor Amengual y acceptada per unanimidad, va asser acceptada també y firmada.

Es consejal don Pedro Ferrer en facilitad de paraula y argumentecio solida y contundent suplica a nes nostre Ajuntament acordi sa obligació a n'es recaudado de Consums, presenti liquidació clara y espontànea, se qui data de l' any 13 (que ensunes poble pagano) quatre anys sense liquidació per impuesto de utilitats.

El señor Gelabert (don Juan) entre autres coses diu que es nostre Ajuntament degut a sa administració asertada ha tengut 5000 pesetes, 5000! per atendre a nes pago d'una parcela.

Asertadament es consejal señor Tortella critica s'atenció a n'el señor Batle fent referenci a ses 5000 pesetas y demanantli si aquest pago se fe á don Juan Alsina.

El señor Batle, ni fa ni fu, coatesta a n'el señor Tortella que de moment no podia precisá si s'ha fet ó no es pago de referenci y a continuació el señor Gelabert (don Juan) se desdiu de lo dit y rectifica.

¡Y tot això per homo de tanta talla! ¡En plena sesió y devant número considerable de espectadors! Vaja, sant homo, señor Celabert, don Juan, lo dit, sempre dit, Ets homos de talla.... ¡sobre tot es de talla! tots aquells qui pretensions tenen, com vos.... (poreu comprensa) frys son y responsables des seus actos y dichos.

Y ¿ara no veis que es d'un efecta pessim, a la brevedad aser homo de si y no? a noltros mos convensem més en menos oratoria y menos pretensions; pero firmeza en lo manifestat.

Degut a n'aquest canvi repeat del señor Gelabert (don Juan), sortien d'es public, jiscos y paraules mal sonants.

Asertadissim va estar á continuació el señor Reus, es qui després de consedita que li va aser sa paraula, manifestá que no podia consenti en que es publichs fes befa de tot un señor Consejal, com estava sutceint; y suplicant a n'el señor Batle, posás coto a tals abusos; axi promaté feró don Bernat Alcina, si se repetia es cas.

He comensad per di que el señor Reus obrá com devia; pero regonesch que un publich per sensat y pasifich que siga, devant un canvi tan radical y momentáneo y mes tractantse de segons quina classe de oradós, no pot de menos de sobresaltarsé; axi sutcehi y lo que més prove sa verasidad des meus ditxos, es que sa sesió va terminá sense més iusidents.

A nes final, manifestá el señor Batle que havia sentit rumós de si s'acuerdo recaigut sobre sa COXERIA DES GALLETS era ó no legal, y com á tal, proposava se recurris á un interdictio y axi es tribunals se encarregarien de fer justici.

Per aquest camí ja camvia de rumbo, señor

Batle. ¡Muy bien! Segurissim estig que milló informat que es vespre de s'acuerdo regoneixen no es noble ni procedeix sentenció y fe publich un *fallo*, no donant lloch á sa propia defensa.

¡MUY BIEN, y mil gracies! no esperava menos, justici es lo que ve implorant desde un principi s'interesat; procedeix es desrribo, fora contemplacions ni favoritismes, ¡derribat siga! com derribats tendrian que ser edificis y reformas fraudulentas.

Apenas senti de boca del señor Batle sa paraula INTERDICTA es concejal maurista don Miquel Amengual y acabada per aquell sa proposició, el señor Amengual després de consedita que li va esser sa paraula, manifestá que *Interdicta* y acuerdo eran estemporáneos y que s'Ajuntament, encaminat anava seguint sa proposició, á un plet, que sensa dupta, antes de parti tenia perdut.

A proposta des concejal catolich don Ramón Reus, quedá per vuit dias demunt sa taula y d'avuy á vuit dias procuraré posá al corrent de lo que sutceyesca a nes lectos de FOCH Y FUM.

Servidó vostro.

JORDI DE SON CATIU

NOTA---Varios son los admirados de sa campanya COXERIA DES GALLETS que assistiren dijous passat á sa sesió des nostre Ajuntament y esperaven qu'es setmanari local *La Veu de Inca* fes reseña de lo sutcehit com te per ocosum; aquets manifestan que fa plorera lletgi tal reseña per tots aquells qui presenciaren s'espectacle.

Está vist que es reporter de *La Veu de Inca* ó venut está, ó te ses oreys tapadas cuant se tracta d'un doy de segons qui.

¡Qu'el t'ensumes!

Llumet de San Tem d'Artá

Segueix amb sa mateixa temperatura s'animació des poble, per aná á s'amillorament de sa vida.

Se pot di que es *triunfo* está guañat per sa part des pobres, tota vegada qu'ets amos no fassen nulla sa sua paraula y alguns sa sua firma.

Sa Comisió obrera, trabaya amb actividad per fe posá es peus plans, y no deixa desmayá sa part flaca, á fi de conquistá un *futuro halagüenyo*.

S'important papé que desempeñen ses dones actualment, es asombrós ja que secundén es moviment per havé comprés que sa realitat es santa,

Es pobles vehinats han contestat amb una negativa á ses peticions que feyen ets amos reclutant *esquirols*. (*Bravo!*)

«Llevant» també s'ha ocupat (*ó ha metido la pata*) amb s'asunto y heu ha fet tant malament qme no heu poria fe pitjó. *Genio y figura, hasta la sepultura*.

RUSSIÑOL

Senrada de Lluchmajó

Es conflicte mundial es sa causa ó el menos heu suposen, de to's es contrastes y coses extraordinaris que occurren á n'el dia.

Es fogóns de Montuiri han aumentat de preu degut que sa terra en que son fabricats procedeix d'Alemania y per causa des *bloqueo* le transporteu amb areoplane y es fletes resultan cas; á sa plassa de Lluchmajó ses verdures se venen més cares que no se venien antes per motiu qu'ets hortolans també van á Alemania á cercarles; s'Ajuntament de Madrid s'ha incautat, si no menten ses cróniques, de sa fabrica de gas, y segons diuen, sa causa també es Alemania; sa fábrica de gas de Lluchmajó, si ses coses no canvien y es pronostichs

diuen sa veritat, despues d'havé pujat á las barbes de molts de concejals, no de tots, s'incauti, si no anam vius, des nostre Ajuntament.

Ets aspirants á concejals se comensan á entrená per ses carreras d'es proxim Novembre. Es que escolten es polítichs pareix que no hey ha d'havé lucha, pero en el final, será encarnisada y hi heurá que en so való des papés Datista, Liberal y Maurista, quedarán enganats. S'asunto de s'aigo de sa font nova de Randa diuen que ja es á ses *Calendas Griegas*. Era d'esperá.

Sa Junta de Sanidad se reuni y entre altres cosas un metje diugué: «que no hey havia febres, que ni havia qualqu'una, que ni hey havia moltes, que ni hey havia poques, que....» ¿En que quedam *Mari-an?* En *Juanito* respondé y va di: «No hey ha febres! La *Hi-gie-ne* es es camí que du ets homos á *San Boy!*» *Ovación oreja y rabo*. En *Bielet* va fe lo que es tant peculia: *El hipocrítón*. S'Alcalde va fe.... de Alcalde y *finis coronat opus*.

ES FOGUISTA LLUCHMAJORE

ESTELLICONS

De S'Arraval

Seguit, seguit se passetjen p'es *Barn de la Pruna* ses tres germanes des carré Gran, y tantes ganes tenen de *pollo*, que perque no s'embruti s'enamorat cnant s'asseu, duen amagada dins es corsé, una grauereta d'emblanquiná perhom, la sa treuen y agrenen es predis.

Son una preciosidad ses graneretes, perque es seu floquet vermey fermat, en fa d'ellas un article de lujo. ¿Heyá qui heu troba mal fet? ¡No heyá perqué!

Sí aquestes catalineres

son d'un gust molt refinat
gastant dotbés en graneres
y hasta se fan *fumateres*
per fe be á s'enamorat.

FOCHFUMOFIL

De Son Rapiña

Un mussol mos diu que per dins es sembrat, va veure *fresa*. Ella una papayona *morrocotuda*; ell un sard vey y mal de coure y amb so cap de virell. Amq so caminá, sémblaia caminé....

¡Pobre sart! Deixaulló fé
que bastant ell s'amagava.

¿No el vereu cuant s'enfona
per derrera es garrové?

CUPON

D'ES JOCHS FLORALS D'ES "FOCH Y FUM,"

¿Quines li agraden mes á vosté?

Primé premi.

Segón premi.

Tercer premi.

Cuart premi.

Quint premi.

INSTRUCCIONS: 1.º—Es lector omplirá aquest cupón, escrivint sa firma de sa poesia que li agradi mes de cada premi.

2.º—Es cupons podrán entregarse á ma, á n'es siguents puestos: Kiosco de J. Vich (*Borne*), Kiosco de J. Vich (*frente al Agüila*), Kiosco de C. Rosselló (*Cort*) y Buzón d'es FOCH Y FUM. Per correu, dirigits á sa Direcció.

3.º—Sols serán valids es rebuts fins dijous á mitj dia.

De Lluchmajo

D. Juan Monserat y Parets (descubriuós) concejal socialista, actualment barbé y ex-mestre d'escola laica, fa una temporada llarga qu'està esmús, (deu essé de menja dols) y olicaigut. Son moltes ses conjecturas que s'han fetes debut a s'actitud prese per mestre Parets. Uns heu atribuixen a que el senyó Malaró l'hi ha fet menjá morrongs y altres metles agres. Nollors no sabem sa cause ó causes des retraiement de mestre Parets, però heu sabrem, heu direm en secret porque ningú sen enter, demunt es FOCH Y FUM.

El senyó Sagrista, no va á ses sessions porque está en permís ilimitat debut que ha de prestá se seva assistència facultativa á un malalt de sa seva família en residència á un altre poble. Nollors suposám, y en axó no heu volem di á ningú, que es malat es s'acta de concejal. Prometém, d'una manera solemne, enteramós d'axó, y en enierarné ben cerciorats, en derem conta.

Son molts es que s'extrañen que no diguen res á n'el senyó Alcalde, (cap visible de sa corporació municipal) de ses moltes cosas que poriem di d'ell.

Nollors no sabem res que poguem di d'ell si esceptuam que coses (en benefici ó en perjudici des vesindari) per tení molts de vots á sa pròxima *lucha electoral*, sabem qu'es un *planet* que lo únic que te de dolent son es seus satèlites; sabem qu'un dia li caurá sa *bena* que du devant ets uys y después veurá ses coses clares, y agafarà un látigo, y entrará dins es Centro Conservadó, y á latigassos treurà defora aquells que Cristo tregué d'es temple. En axó heu sabem y n'estam tan segús com qu'es sol fa claró y encalenteix y es gas del Porvenir fa fosca y á fi de mes, dona calfrets.

De ses pròximes eleccions no porem di res, però la setmana qui ve ja hem parlarem un poch.

NOVICI D'ES CONVENT FUMÓS

De Santañy

Per aquí eu conten de bones y de millós.

Tenim una denuncia de uns cuants homes casats, que si no se arretglan quant mes prest milló, ferem FOCH Y FUM fins que sortirà se flemerala part demunt ses cases. Alerta *cusardos casados* que en *Biel Rava* pot querer porque es fedrà, pero voltros ja estau massa queridós!

Vos hauriau d'arretglà mal casats de la púseta es qui escriu pe se peseta forats vos desteparà.

**

Es JOCHS FLORALS que s'han fet á Mallorca amb mes imparcialitat, han estats es d'es lidad, han estats es d'es

“FOCH Y FUM”

i Res d'influencies i

De Buje

Pla de campanya que sostendrem fins haver conseguit el nostre proposit, que és esde llevar el rovey á n'equi el dit.

No heu ignorarà perque cada dia heu toca amb ses mans es nostre (que algú diria dignissim) Alcalde, que dins es poble de Buje heyá mes de mitja dotzena de bargantells, que volen figurá molt y totes ses senes prohessos consisteixen amb insultá, molestá y cometre ses mes vils barbaridats amb un tal *Julia* que te sa desgracia d'essé *algo* anormal y perteneix á una familia que es igual que una barca sense timó. A tal punt han arribat ses hazañas d'aquests joves sense sa mes petita noció de cultura cívica, que durant ses velades, es vençen pacifichs amants de ses renviés, no poren aná a visitá un amich ni á passá un rato á n'es cafe, ni pendre la fresca á devant caseua, sense esposaré á essé acrillats per ses pedrades que amb totes ses direccions crisen es carrés d'aquest pintorech poble y que ha tengut sa desgracia de fer neixa aquells munts de carn sense direcció.

El Detective Kric-krie

NOTA.—La setmana qui vé, s'asunto d'es joch.

**

Per Caimari

Heyá un homo dins Caimari, que es avuy s'hèroe del dia y jo crech que servirà per petena de rosari. En que li digan en *Curt* y sia veinat de Lluch, es llach y prim com un cuch y sempre amb *chistes* vos surt. Te sa closca de mirav ahont ni un sol pel s'hi afina y permes que no es pentina no el veis escambiuixat mai.

No beu.... per sa sed que te y may vol fé ses derrees y la n'ets uis, ses vidrieres tot l'any posades les té.

Es *Curt* y per tot s'engancha posaulí barba un instant si voleu tení á devant
«D. Quijote de la Mancha»

**

Carta uberta á na *Catalina Rey*....

Te fatj á sobre, que per ses renoueres y murmuladores com tu, sa meua ploma, es mascle ó sia de plom y si som dolent, temps enrera he estat b6 per tú. ¿Que som una *clepa*? ¿Que aquella atlota serà una desgraciada derrera jo? Poch has estudiat fieta per poré futurizá. Antes de essé desgraciada ella, li toca per turno á un tal *Xesch Manotes*, y ja hem tornerás sa resposta. Adamés, estich enterat que quant vas á pentiná sa meua tia.... ¡vaya una *tia*! aclariu es meus embuix y si sa teua pinta no s'afica bé per treuerli es serol, ja m'avisarás porque hem presenti voluntari.

NOTA.—Per Solle tenim un tal *Andreu Ribera*, que no fent cas de s'oló de *camuyá*, taya ses ungles d'es peus á s'atlota.

Senyó Directó: Si sap vosté que per Palma venguen estisores bones, ja mos ho dirá perque sa pitxonina te es potons dalcats y es moneyot li fa mal.

Mani feines á n'EN VUAINX BORDELAIS

**

De s'Arrabal

Pobretes ses barraleres que per ana á aixecá es mul y demostrarsé faneres estiraven com á fieres y al moment pegan de cul!

Un cop que ies varen havé aixecades es barralés, y procediren á n'es regoneixement, hasta n'hi hagué amb ses dents fora d'es lloch.

**

De Solle

Diálech entre dues criades.

—Escolta María, Sa teua amiga ja no festetja en *Toni Sanoble*.

—¿Na *Catalina* sa criada de *Can Canutet* d'Valje, Francisca, que jo no he tengut may cap amiga tant loca!

—Cuant festetjave en *Toni* (per lo bon jove que

es,) tot era *orgullo* y are amb aquest *atlot pusse*, pa-reix sa mare y....

—Y fan bona pareya, perque en *Toni Alaron* y ella no es torbarán molt essé....

—¿Casats?

—A essé á sá loqueria.

—Endevinati, perque io que fa aquest per dins es café diguent si li ha parlat, si li ha dit, si li ha tocat, si li ha donat,....

—¿Vols di?

—També diu que li dona..., dobbés!

—¡Porcada com aquesta! Bono, adios.

—A reveure paisana.

Nota: [Búfa *Toni Alaron* ó *Tort* passat per mailla 6 Mestre Aigocuita!]

**

De Bafabufá

Un fadrinet de 60 anys, mos conta d'aquest secre-tari anti-capallanofílio,

que perque sap es llatí

y es una miqueta viu,

per dins s'Ajantament diu;

Primur mi et semper mi.

Te un afecta, (sap escriure) y un defecta, (no sap calla).

Sa creu essé l'amo de ses metles, y es figura comendá á dins s'Ajuntament ahont entra como perró por su casa y dou havé de teui amb conte, que es un criat d'es poble ja que aquest el paga y no un amo com ell sa figura, p'es fueros de mando que ha presos.

Es escamoteado y simó que heu diga sa junta repartidora.

Y vosté senyó Alcalde ¿que hey traba amb axó? ¿Es just que un *rómpe* comandi més que vosté, cuan: vosté es s'elejí p'es poble perque retjesca? Esperam que osaré coto á tal abús personal, ó de lo contrari, tenrá estellicions finis que torrat estiga.

**

D'Esporlas

Per descuid mos quedá amb cartera aquest cás com un cabás.

Tot es poble anave alsat, per motiu de sa bendició de sa capella de Son Vich. A sa devallada, tothom cercave passatje per no halé de devallá á peu. Tres famel·les pujaren á n'es carretó d'en Magre, però com que s'ase estave prim, no tenia forsa suficient per transportá tanta fruita, y amb un descuit d'es qui el manave' icotaplum! ous y tomàtiques p'enterra, total una truita.

Jo hem valj tapá ets uis perque ses dones, d'estiu duen menos roba que s'hivern y no estich per fotografies.

Cap d'elles gosava á di hont s'havia fet mal, per no sufri un minuciós regoneixement. Arribades á caseva, crits y nesples,

Y te una jove agracada
de sa trabucada tal,
una ferida mortal
á sa part mes delicada.

De Palma

Es joc sa fa extens de cada dia.

Mos conten de p'es carré de sa Llonja; que son santañineres ses que es milló dia jugarán es pel de s'homo.

Conteu que aquestes famel·les de s'interés no hen fan cás y no heyá homos per elles y una de ses passarelles (1) hasta jugá es matalás.

(1) (Sa mes jove te 40 anys.)

**

A Barcelona

Hey partiren dilluns passat, es *Dos Matons catalanes*.

Pobres arrabaleres que ja no tendrán qui pensi amb elles per publicá ses seus gracies foquifumófilas!

A n'es moll hey va havé aferrades p'es coll de am

pos sexos, besades y casi, casi.... clocades de sogra.
Cuant llevaren sa sola, mos comanaren molt es Kaiser Pierrot, desconegut colega seu.

Feliz viatje y si naufrega es barco, que se trobin en ses carabasses en ses mans.

De Son Servera

—Si fieta; son es lleteniers d'es poble.

—Aquest Juan Chinet, es el dimoni.

—Y en Serafi Bueta es el diable.

—Y en Xim..... allá hont arriba amb sa má, no ha de manasté escala y atlota que conversa amb ell ja te permis per cercá dida.

—Creismé que aquets serverins molt males bromes enflocan

—Tench entés que tot cuant tocan heu fan trossos ó bossins.

D'Artá

Are diu es miliciano Artanench:

Per fe una representació magna, el Señor Toni volgué qu'es milicianos anassem á lluhi es traje de primera á Caddepera per Sant Bartomeu, el cual mos havia de pagá es jornal.

Ara mos trobam á principis des mes d'Octubre y no ha donat es ferro dins ses nostres butxaques. Estich enterat de que anarem á toca per dotse duros y sa panxa, hospedats com á misericordiés, cuant sa banda des poble en volia guañá setse, pero ara mos trobam que ses xixanta pessetas, no bastan per pagarmós es jornal y s'ha tengut que acudi á una suscripció populá y si mos arriba darém gracias á Lzis Caeheste perque intervé amb s'asunto.

Aixó se diu teni ganes d'aná á toca..... ses consecuencias de don Toni per fermós lluhi es traje. ¡Don Toni! Medos lluhi, més pessetas y més carn á s'olla, que per fe de Janfarrón, vosté se pinta totsol.

Veurem es rumbo que pren y si acás llevó ja parlament més clá y pot sé se prenguin medidas més profifoses

Barrio Catalinero

Un pollo de per «La Iberia» que te es conversá indecent, creu poré tractá sa gent com fieres de La Sideria. Vaje alerta á una grapada y que Deu l'en alliber que qualche dia li esper una grossa murtonada.

D'Alaró

*Va p'en Salvador Amorós (a) Señoret:
 ¡Bravo! ¡Hurra! ¡Muy bien!*

¡Cuantas serpentes te deuen havé hagudes de pegá per ferté contestá! ¡A la fi has dat señals de vida!

¡Ditxosos es teus acreedós grossos á n'els cuales has aglapis per separat, assegurantlos que cobrarián..... que cobrarián.... pero ey cuant?

Desventurats de noltros que hem estat víctimas de s'olvido y perque no et perdonám ni t'olvidám, te girám aquesta lletra á vuit dias vista y com que es legal, si no la pagas, la setmana qui vé vendrá s'embargo.

Banco Monetario Alaronense

Don Salvador Amorós (a) Señoret, hará efectivas TREINTA Y UNA pesetas, por pufos, á los siguientes señores:

A D. Bartolomé Pizá.	12'00	pesetas
A D. Francisco Ximena.	8'00	"
A D. Juan Bernaza.	5'00	"
A D. Lorenzo Guasp.	6'00	"

Total. 31'00 pesetas

*El Director Gerente,
 Anti-inglófilo.*

De Manacó

Manacó está d'enhorabona y dich d'enhorabona porque heu ha demostrat en sa inauguració de sa plassa ds San Jaume y es mouument de sa font que s'ha alsat á sa plassa.

Don Toni Santandreu, arquitecto des monument marex tota classe d'alogis per lo acertat qu'ha estat en sa seua obra.

S'acte de s'inauguració va essé grandiós, ahont hey assistiren ses autoridats, presidents de societat y dumés personas visibles. Sa Comisió de festejos obsequiá amb un refresh á tots ets invitats.

Se festa que es vespre se celebrá va essé de primera bona; banderes per llarch. fochs artificials, músicas, un bon ball de pajés y adornos per tot demostrant tuhom alegria y satisfacció perque en sa inauguració de sa nova plassa tot es barrio de per allá ha goñat molt y

EN BIBILONI TRIUNFA

Ses bicicletes millós per lluhirsé es campeón, ses d'en Babiloni són y per desenganarvós mirau tots es corredós que tal marca han empleada com sa carrera han guañada y que heu diga es Sardine que amb ella va quedá dé per duplicada vegada.

Plassa de Sant Antoni 8 : PINTÓ

*—N'estich jo molt agrahit d'es pintó Bartomeu Gay.
 —¿Vols di que s'ha distinjít?
 —A n'es carretó petit, l'ha deixat just un miray.*

*S'ha publicat es folleto "Honor á Miquel Bover,, (a) Sardine.
 Preu 10 centins.*

— 140 —

Fran.—Devia estar meretjada.

Llor.—Escoltu que es de primera.

Fran.—¿De primera? ¡Pobre dona!

¿Y ets infants ahont quedaren?

Llor.—Es passatges s'hen cuidaren.

Fran.—¡Valga que viatja amb jent bona!

Llor.—Com que anaven despuyats y descalsos, los vestíren.

los rentären, enlestiren y los deixaren calsets.

Es de bordo comentaven

que si sa mare moría

es tres infants deixaria

y unes y altres exclamaven:

—Som casada sense infants

y hen podré pendre un per mi.

Fran.—Digues. ¿Y ella que es morí?

Llor.—No t'alarmis tent espants.

Antes de que passi es dia

veurás lo que ha sucseit.

Sa mare está dins es llit

y creim que está á s'agonia.

Fran.—¿Y ets infantóns que ploraven

perdut res, així que tots es de per allá no poren menos d'obsequiá ses personas qu'han conseguit tan important millore desitjant que no sigue encara sa darrera.

PELANT METLES

Estám en temps de pelá metles, y son moltes ses riyses que se fan y no pochs es chascos que se donen,

Na Ramona que es una famella de p'ets Hostalets y que se las trae, s'altre dia contave á ses seues amigas:

—Si fietes, ahí vespre sa va atravi á demanarme una besada, y com voltros sabeu, de tots es joves que venen aqui á fermós companyia, no n'hi heyá cap, que tenga confiansa suficient per arribá á n'aquest punt....

—¿Y quin era aquest? (Preguntaren totes.)

—Ja el coneixereu sense que jo vos ho diga.

—¿Que era aquell morenet? ¿Que era es retat?

—¿Que era es chef? ¿Que era es raull?

—No vos esforseu preguntant, ja el coneixereu. Jo li vatj promete, que anit mateix li daria sa besada.

—¿A devant noltros?

—A devant ó á derrera.

—A no fosca (respongué na Nirvi) si tu el beses, jo feré veni es meu enamorat cada vespre.

—Y jo. —Y jo també. —Y jo. (Deyen totes.)

—Callau y acalau es cap, que sent potades. (Digué na Ramona.)

A n'es poch rato va entrá Es Chef, el cual sa dirí á sa seua Dulcinea y li digué amb veu baixa:

—Venç á recuhí lo que ahí me prometeres.

(Na Ramona que ja tenia una graixonera apropiada amb so cul mascarat, l'acariciá amb ses mans, les sa soyá ben soyades y Izego contestá á n'es Chef agafantlo per sa care,) (

—Are no pot sé.... jitano, perque heyá qui mos mira.

—¡Ay Ramona.... jo comand!

—Ja heu vetj ja que comandes, pero....

Es Chef suave de s'emoció que sentia y passamtsé un mocadó per sa care, li quedá fet un trapo de Verónica á lo que exclamá:

El Chef.—¡Que m'has fet! ¡¡Cristo bendito!!!

Ramona.—Me creya que eres mes llest.

Atletes.—Ramona, ¿Qui es aquest?

Ramona.—Es el autor del delito.

(Riaya jeneral.)

UN TIO VIVO

UN VIATJE A S'ARGENTINA

— 137 —

Fran.—Idó, ¿que trobes gran pillo?

Llor.—Francineta, aquell romillo te pôsa oreya de llebra.

Però es dia va passant

tant si un esta com no gat sense ocurrí novedad.

Fran.—¿Trobes que no ha estat bastant?

Llor.—Deixa aná, no hey pensís pús.

Cuant li enveles á dormí

prest comenses á sentir

pusses que es donen es sús.

Fran.—¡Ja hey tornes amb sa picó!

Deixa aná, passa per alt.

Llor.—Si menes no t'hen empalt.

Fran.—No hen parlis, fem el favó.

Llor.—Idó t'adorms tan tranquil,

es dia 15 has passat

y rebs d'el tot resignat

de picades, setze mil.

Es dia 16 es ferós,

es vent aumenta per llarch

y tu el trobes mes amarg

que sa fel d'un ca rabiós.

De Sansellas

Contestació á n'es Sansalle.

Enterat des teu escrit de disapte passat, vatj á dírt que no necessitaves reconciliassió puesto que de part meva no hey avia agravi, y cuant s'agravi no existeix, hnelgan ses satisfaccions. De cuaut á tractá se forma com administran èdins s'Ajuntament es nostros representans, es feina perduda. Es nins petits que van pes carré heu saben tant com neltros, y cuant aquets heu saben, se compren que despues de pasa el rosari sompare y samare los ho contem perque cuant s'igan grans, si els interesa, sabiguen fe de batle, secretari ó concejals. Però ne obstant atenguent esteu desitx les te vuy defini, y abm vers perque sápigues s'opinió que de ell tench formada.

En molt de assert los diria, que nan fetes amb accés, y es teni tans de guerrés es degutá nes papes dolens que fan cada dia. Com que son dos de codrille que sa gana los d'smina, un empeñ y s'altre estira, y com sa caja es semille se romp y trevan dobbés, no pensant amb sos demás si tenen sa panche prima.

Te saluda es teu companiero

BARGANTELL

INHUMANIDATS

Vengut de Barcelona un doctor e director per iuspcioná un cuerdo: pochs moments li bastaren per fa-li que estave loco y.... de aqui no pasa.

Está vist y agrovat, que actualment, ni un pare pot corretjí un fiy seu, ni un espós s'esposa, ni un industrial defensá ets interessos, ó de lo contrario.... á Jesus falta jent.

Noltros qui coneixém de temps énrrera es valor intelectuai y manual de s'apostol metalúrgich d'es pare honrat y espós intachable, no porem fe de menos aixecá una aiva protesta, contra ets autós d'es crimen que per poré obrá y administrá á sus anchas, dugueren un para, un espós, un industrial á sa LOQUERIA, no poguent passá es seu endiablat plan avant, per sentirse ferits es fiys que el coneixen y tenen para; y per haversé indignat devant tal atropell, s'art metolúrgich amb massa, el cual sa resisti y s'empagahi, cuant va sobre que com á LOCO daven aquells que tants de problemes difícils ha resolts, aquell que may s'ha mostrat indiferent entre es trabayadós, aquell que ha estat s'ánima d'es desarollo de s'ofici, es respectable Toni Bosch.

Qui s'ha donat conta may de que Mestre'n' Toni estás desacertad amb cap asunto?

Quines son ses proves que motivaren es seu intel-

■ Vist y versificat per "Es Mascle Ros", ■

— 138 —

Es capell m'arrebata
tant forta era sa ventada
y amb que pegás manotada
ja uo el vatj porè aturá.

Fran.—Però, ¿y porque no avisares
que aturassen es vapor?

Llor.—Era vey, de poch valor.

Fran.—¿Per axó t'hen afluxares?

Llor.—Es clá, m'hen vatj afluxá.

Fran.—Pues jo t'hi hagués fet parti.

Llor.—Estant es barco amb camí
no vatj volé incomodá.

Fran.—Si jo hey som.... ¡Pobret de tu!

A cops de puñy. Vaye, vaye.

Llor.—¿Y are no comprehens gran... blaye
que no es pára per ningú.

Fran.—¿Idó porque no heu has dit
antes de fermé xerrá?

Llor.—Per sentirté doyetjá.

Fran.—Sempre serás divertit.

Llor.—Sense capell li envestesch
á cercá apuell café clá
que ets óssos ta fa purgá.

gent experimentado á donarló per loco? ?Qué volia vendre es tallé? A bon preu el posava. ¿Qué no l'havia d'havé tret venal perque te fiys de l'ofici y ha de procurá es seu futur? Déixa es barco en banda es més honrat mariné, cuant veu que es timó no li obeyeix y es naufraitx es segú. ¿Y per qué no l'ha de poré abandoná Mestre'n Toni Bosch?

Si loco estás, no es faria seu aquell antich refrán que diu:

Donde hay patronos, no mandan marineros.

Asuntos de Tenorios

Contractes que te sa Compañía de D. Francisco Fuster, per se present temporada:

Octubre 21.—Tenorio Mallorquí ó hazañas d'en Vergueta y en Magacantons, a n'es «Teatro Defensora Sollerense». (Soller).

Octubre 28.—Tenorio Mallorquí a n'es «Teatro Victoria» (Arrabal de Sta. Catalina.)

Novembre 1º.—D. Juan Tenorio (amb castellá) a n'es «Teatro Victoria»

Novembre 2.—Tenorio Mallorquí a n'es «Teatro Victoria»

Novembre 3.—Tenorio Mallorquí a n'es «Teatro Argentino» (Andratx)

Novembre 4.—D. Juan Tenorio (castellá) a n'es «Teatro Argentino» (Andratx).

CONQUISTADOR 16 PALMA

Son uns billars que hay que ver
progressen de cada dia.
No tenen qui los super
y el sa te en Nadal Ferrer
qui los posa amb garantía.

— 139 —

y á dins es cós l'invertesch.

Parlen d'una mallorquina
que s'ha posada malalta.

Fran.—¡Redefosca! ¡Axó mos falta!

Llor.—Tothom s'alarmá Francina.

Era aquesta nna pobreta
amb tres infants petitóns
despuysats, bruts just vitóns
y no te ni una pesseta.

Fran.—¡Pobre y desgraciada mare!

Diguesmé. ¿Y amb equi vá?

Llor.—Totassola, va á cerca
s'homo y no sap per hont pare.

Fran.—¿No du ni sa direcció?

Llor.—Sap que á América parti
ó al menos heu deya axí
ja per dins s'Emigració.

Fran.—Molt de coratje tenía!

Digués, digués. ¿Que passá?

Llor.—Pues que la varen entrá
á jeure á s'enfermeria.

Fran.—Però, ¿Y es seu mal qui era?

Llor.—Va caure enterra acubada.

Couplets de "FÓCH Y FUM,"

SES FIGAS

Música de SES POMES Horielana Hortelana

I

Figuera bona figuera

Guardaumé aquest figueral
que no hey entr cap animal
y es menji ses de primera.

Ses figas de coll de dama
son de clase superio
jo les menj per devall cama
y el se sent mes sa dolsó

D'aquestes jo hen menjaria
no m'acaben d'agrada
voleu que heu vos diga clá
de sa figuera hen voldría

D'un' altre caste ni heyá
que son figas verdaletes
y hen tener ses pajesetas
per porermós convidá

D'aquestes jo hen menjaria.... etc. etc.

D'un' altre casta nh'i há
que sadiuen figas flós
y es jovent do te rapós
si les prova de testá.

D'aquestes jo hen menjaria.... etc. etc.

ES MASCLE ROS

Couplet per la setmana qui ve, segona part de
«Ses Figas»

Interestant per tots

En vista de que es suscriptos foráneos (de fora) sa queixaven de que fent ses dues edicions no es porén enterá de ses coses de Palma, y vice-versa es palmesanos, hem resolt posá sa lletra mes petita y fé una sola edicio per teni tothom content.

¡Que hen sabém de lletra menuda!

Foch colgat

ENDEVINAYA

Jo rich cuant mó es meu señó,
me bilden cuant estich plé
llevó tornen á omplirmé
y fermat com un traidó
me maten mossegantmé.

SEMBLANSES

1.º ¿Amb que s'assemblen un pont de ferro amb un empax de figas de moro?

2.º ¿Y un empax de figas de moro amb en Campoamor?

3.º ¿Y en Campoamor amb so Capellá Pilot?

COLMOS

1.º ¿Quin és es colmo d'un campané?
2.º d' es d'un calvo?

(Ses solucions la setmana qui ve)

Solucions d'es número passat

Eendevinaya: Es moch d'un endiot.

Semblances: 1.º Amb que no los veuen sa punta.—2.º Amb que moriren mescles.—Tercera Amb que ferén bé y foren mal pagats.

Colmos: 1.º Cuiná dins s'olla..... d' es calsóns d'un pollensi.—2.º Beure vi.... driol.

Tipo-lit. Vda. de G. Ordinas